

Vzgoja za internet – kako skupaj varno in odgovorno soustvarjati internet

Zala Bricelj

Spletna etika – Varnost - Zasebnost - Novi izzivi

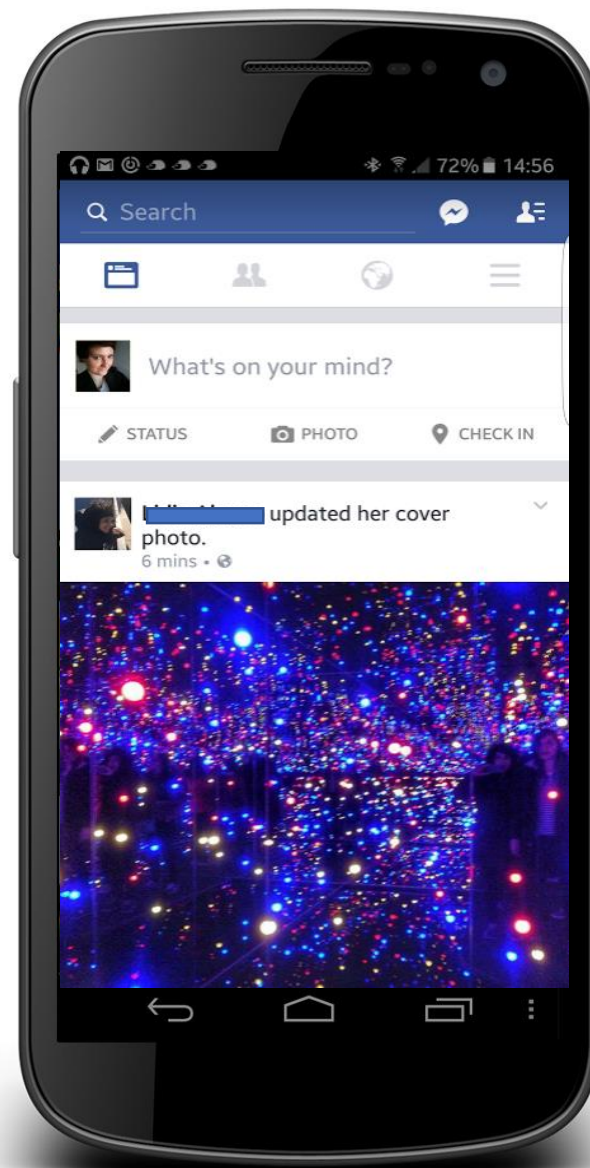
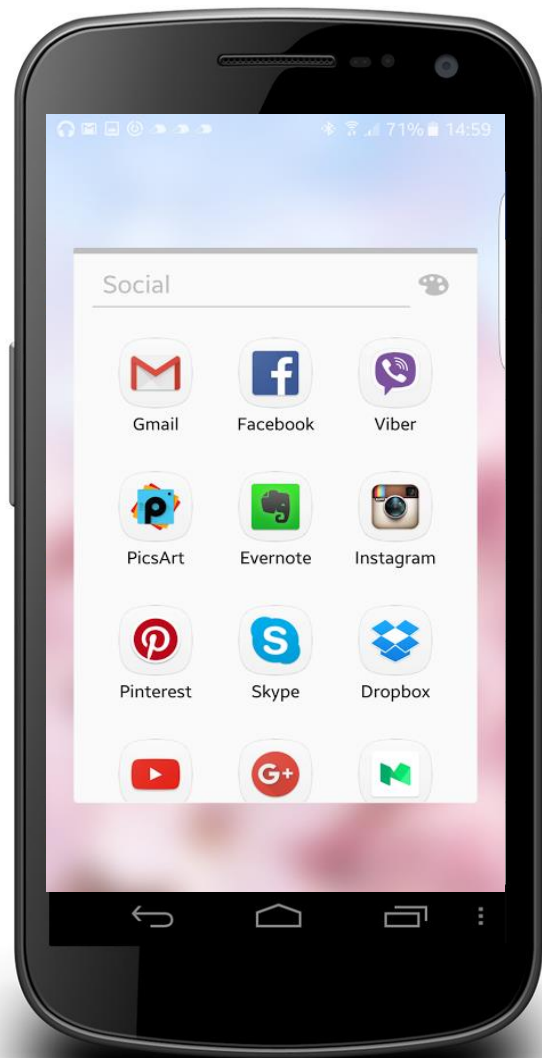

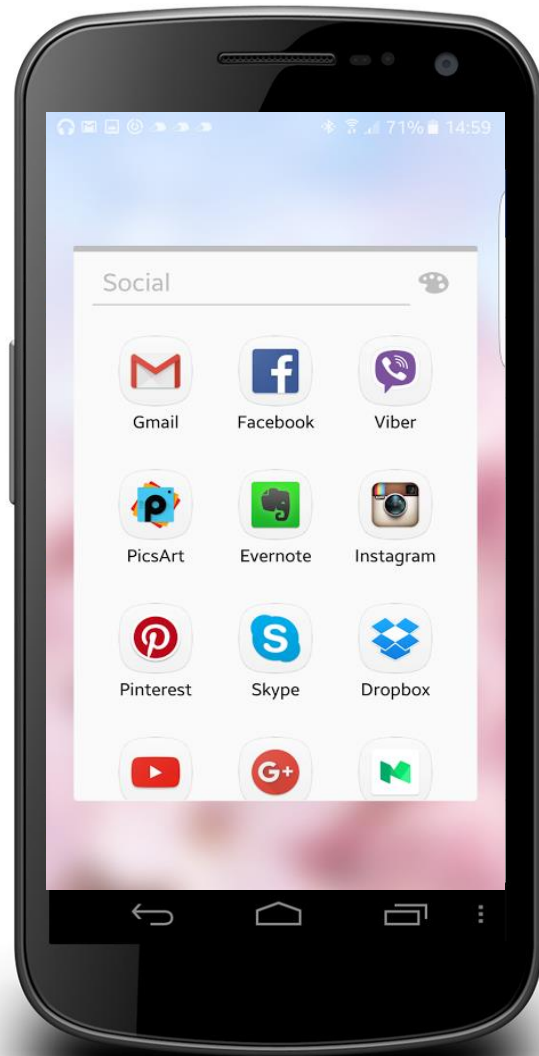
Tehnologija – del našega življenja

**Pametni telefoni so sodobni,
zmogljivi superračunalniki**

- Ali imate doma e-poličko ali mesto kamor odložimo naprave, ko smo doma?
- Ali imate doma dogovorjena in zapisana pravila o uporabi mobilnih telefonov, tablic, računalnika? In kakšne so posledice, če jih prekršimo?
- Ali imate dan brez telefona?
- Ali ste kdaj spremljali, koliko časa preživite na telefonu ali ob uporabi sodobne tehnologije?

PRAKTIČNI NAPOTKI ZA STARŠE:

Aplikacije za nadzor vsebin
mobilnih telefonov

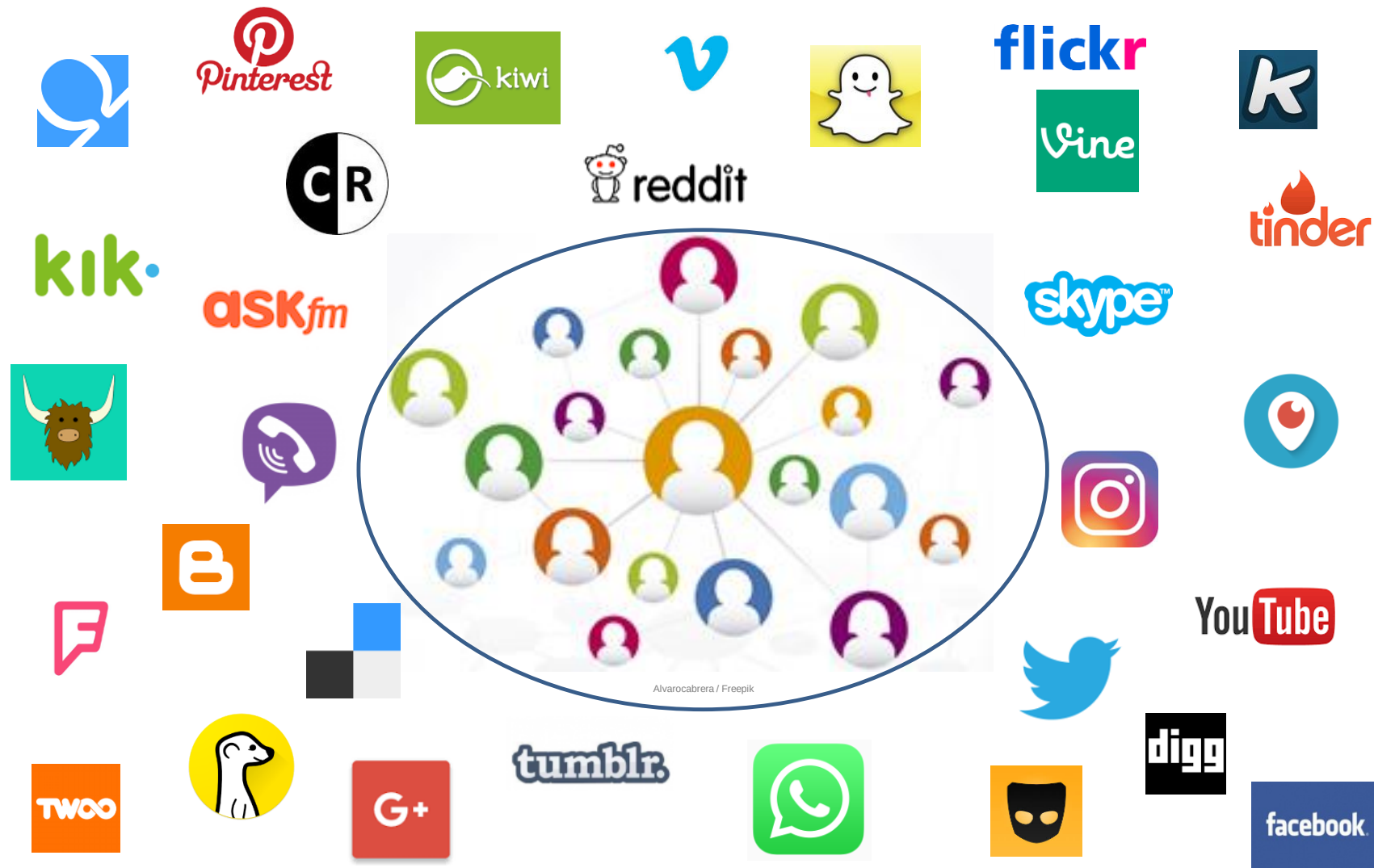
Aplikacije starševskega
nadzora - sledenje mobilnim
telefonom

Aplikacije za nadzor uporabe
mobilnih telefonov

- OPCIJA 1: Možnosti spremljanja ali nadzora vsebin, aplikacij in časa, ki ga otrok preživi pri uporabi tehnologije, spleta, iger
- **OPCIJA 2: Family Link**

<https://safe.si/starsi/starsevski-nadzor-nad-mobilnimi-telefoni>

Družabna omrežja

Snapchat

Instagram

Youtube

Facebook

Facebook Messenger

Twitter

Viber

WhatsApp

Gmail

Musical.ly – Tik Tok

Pametni telefoni – napredne aplikacije – novi stiki

13/16*

**Digitalna
„pismenost“**

8-13

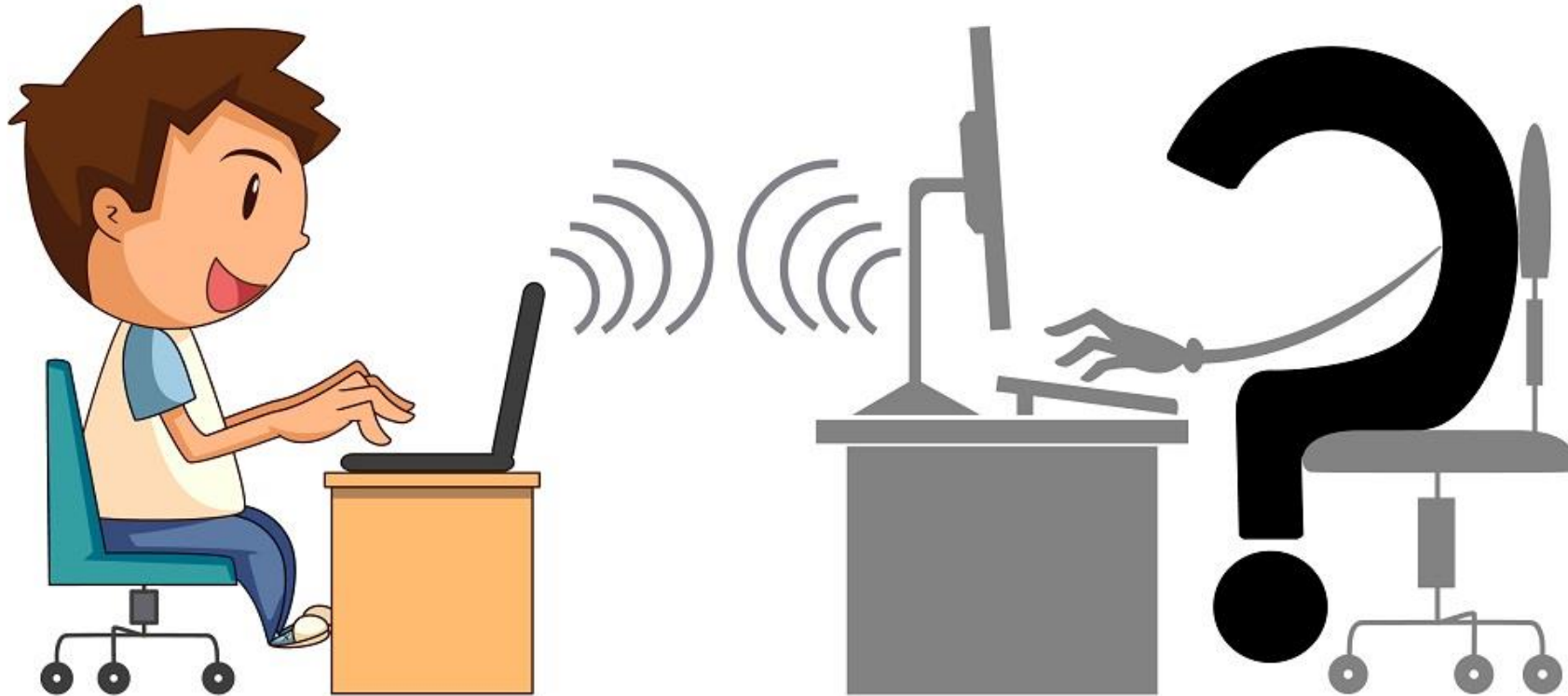
**„Upravljanje“
z digitalnimi
vsebinami**

20+

S kom se pogovarjam na spletu?

**Kdo si ti, ki se z
menoj pogovarjaš?**

Več računov na posameznem omrežju
Profili 18+
Javen / Zaseben

Spletne in mobilne igre:

Fortnite, Clash of Clans, Clash Royale, GTA, Need for Speed, Pubg – PEGI 3, 7, 12, 16, 18

PEGI ima pet starostnih kategorij.

Območje	3+	7+	12+	16+	18+
Standard					
Portugalska					

Opisov vsebin iger je sedem:

Jezik	Diskriminacija	Droge	Strah	Spolnost	Nasilje	Hazard
						

Če je na internetu NI več zasebno

If it's on the
Internet, it
isn't private.

Ne objavi, kar te lahko gnjavi

Kočljivi položaji – ko te pogugla delodajalec

NSFW

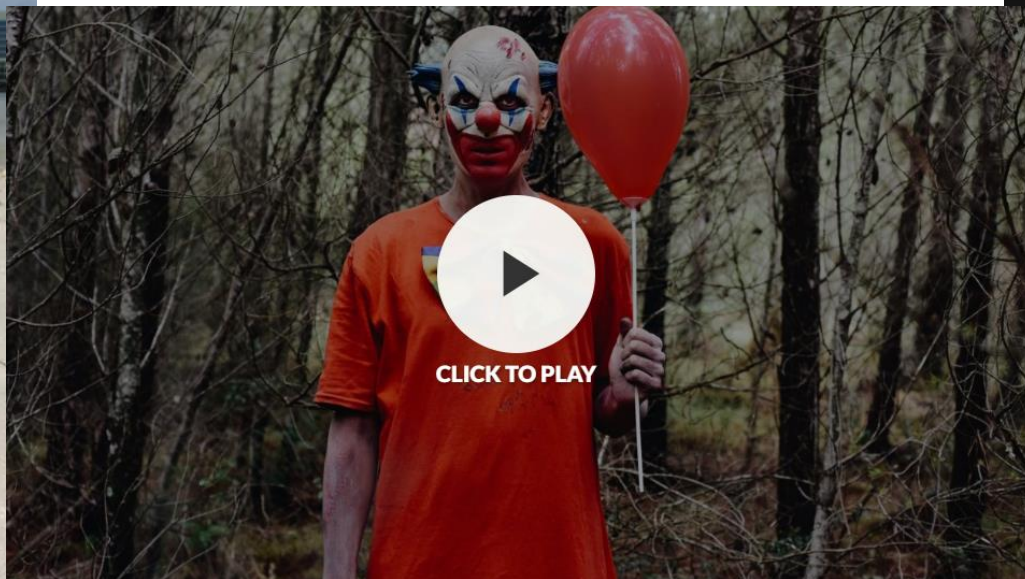
Eksplcitne spolne vsebine in pornografija

Fizično in psihično nasilje in nadlegovanje, trpinčenje – LAŽNI PROFILI

hoax ↵

**Kaj pa če je vse res....?
Pazi! Potegavščine so
povsod.....**

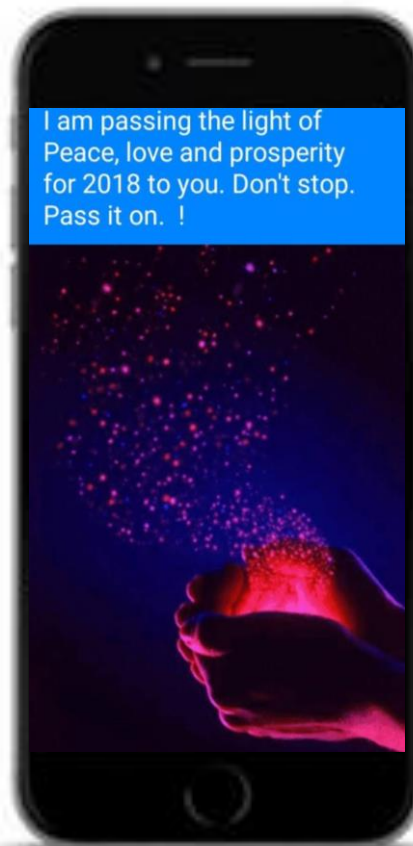
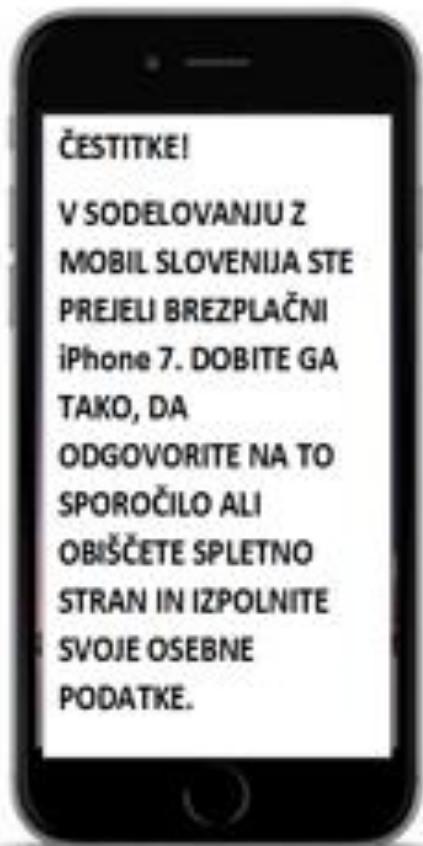

- Lažna sporočila
- Verižna sporočila
- Neverjetno, prvič vidimo kaj takega
- Najbolj strašljivo
- Nenavadno
- To morate videti, prebrati
- Tega še nikoli prej niste videli
- Izzivi (angl. Challenge, Dare) -
#CinamonChallenge, #TidePodChallenge,
#BirdBoxChallenge

HOAX

Kako smo lahko srečni dobitniki, če nismo kupili srečke?

Vinjete za -66%

Letalska družba vam podari brezplačne karte za 2 osebi,...

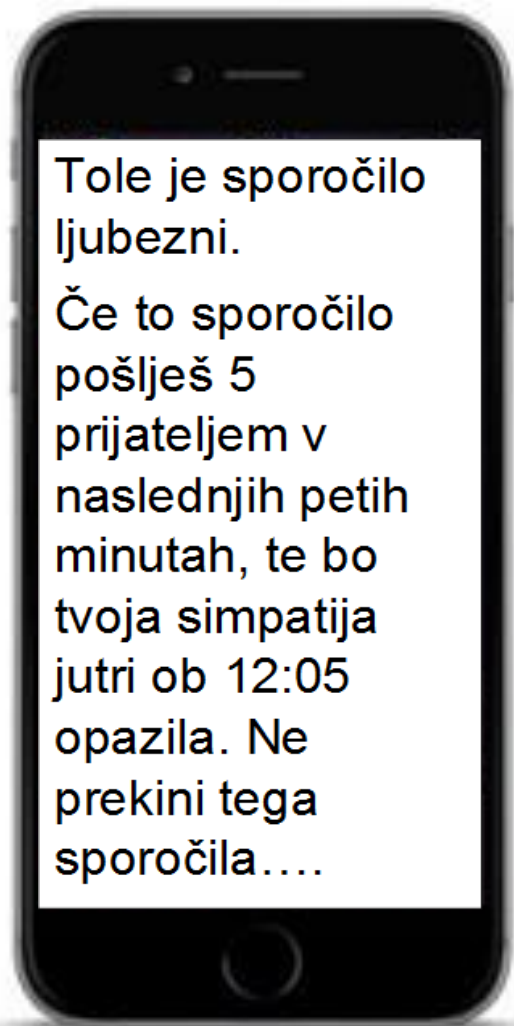
Kolo sreče, kjer je vsak dobitnik novega iPhone

Spletni obrazci za nagradna žrebanja

Lažne spletne trgovine – 80%

**Ali nam tudi na ulici nekdo ponudi nekaj zastonj?
Vse plačamo z osebnimi podatki, ki jih nekdo zbira...**

Brezplačno, podarimo, zadeli ste.... In variacije na temo....

Pokrij si oči, zavrti se 3x in ko odpreš oči se ti bo prikazala Bloody Mary. Če tega ne pošlješ naprej, te bo strašila vsako noč.....

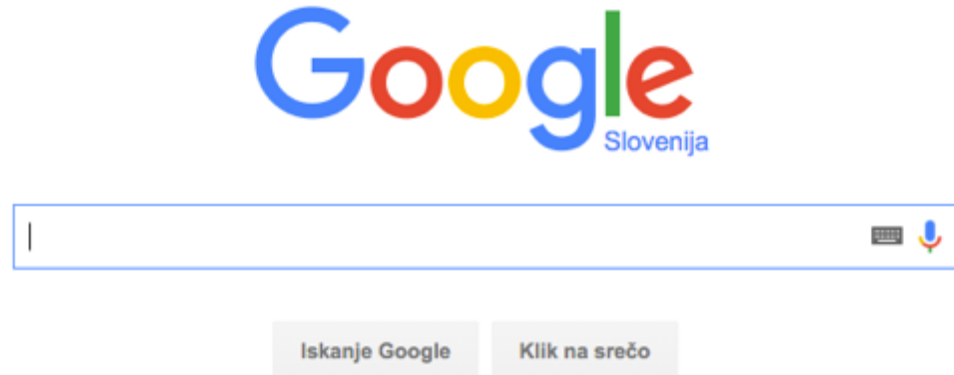
Sem deklica, ki je umrla pred tisoč leti in sedaj tavam po svetu. To sporočilo pošlji 20 prijateljem v naslednjih 24 urah. Če tega ne narediš, se bom vsako noč ulegla k tebi v posteljo in.....

- NE KLIKAJ NA POVEZAVE
- NE PREPOŠILJAJ
- NE IZPOLNJUJ SPLETNIH OBRAZCEV
- NE POSREDUJ NAPREJ V SKUPINE
- **ZBRIŠI**
- **BLOKIRAJ, PRIJAVI**
- ČE TE JE STRAH, POVEJ ODRASLIM

Internet – mesto učenja in mesto izzivov

Redno “poguglaj” sebe, starše, prijatelje ...

Pazi na svoj ugled tudi na internetu!
Vam je všeč, kar vidite pod prvih 10 iskalnih
zadetkov?

Iskanje Google

Klik na srečo

Najdi vir, kjer vse vsebina nahaja

<https://plus.google.com/108874949378227628378/posts/CjX58BLWHT2>

Naredi posnetek zaslona (print screen – prtscr) ali screenshot (mobilni telefon)

Prijavi vsebino ali kontaktiraj ponudnika

Internet mesto učenja

- Varno brskanje – https, piškotki, brskalna zgodovina
- Navajanje virov –
- verodostojni viri
- Zanesljivost informacij
- (kdo je avtor, kakšen je datum?)
- Prepoznavanje neprimernih vsebin
- Fake news (LAŽNE NOVICE) – neverjetno, šokantno
- Hoax – potegavščine in prevare

Varnost IN zasebnost

Gesla in dostopi

- geslo je kot zobna ščetka
- 1-1-1

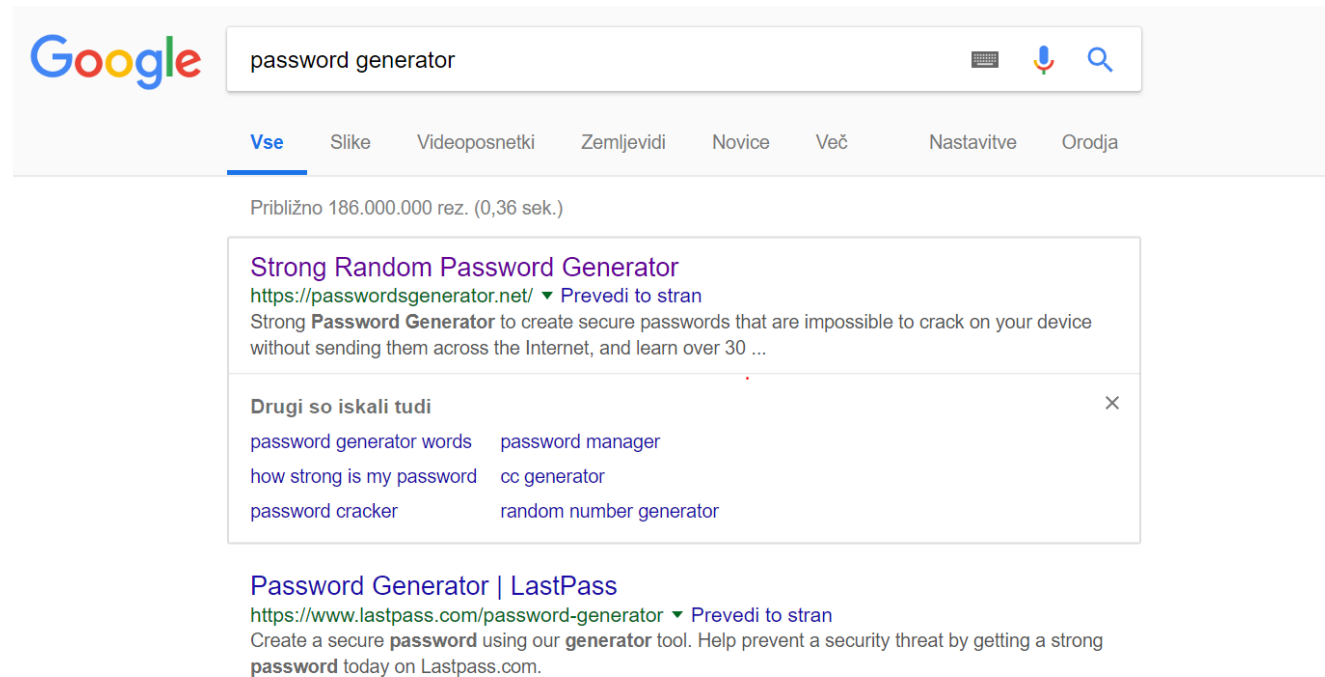
1 spletno omrežje

1 uporabniški račun

1 geslo

Skrbimo za naprave!

- Zaklepanje zaslona
- Posodobitve, zaščita
- Nameščanje aplikacij – Trgovina Play, App store!

Bodimo skupaj poučeni:

„Ne sovražiti tega, kar ne poznamo“:

- ✓ Bodimo pripravljeni na učenje
- ✓ Pogovor
- ✓ Poskrbimo, da smo obveščeni in imamo najnovejše informacije – Safe.si
- ✓ Obvestiti o incidentih, izzivih in kršitvah (spletna omrežja)
- ✓ Poznavanje osnovnih nastavitev zasebnosti in varnosti
- ✓ Skrb za varnost – „čiščenje“ profilov, ponastavitev zasebnosti, „ne biti tiho“, blokiranje, prijave
- ✓ Vedeti, kam se lahko obrnem – Safe.si, spletno oko, SI-CERT

Spremljajmo in bodimo obveščeni:

Safe.si

www.safe.si

SI-CERT

<https://www.cert.si/>

Spletno oko

<https://www.spletno-oko.si/>

Informacijski pooblaščenec

<https://www.ip-rs.si>

